

در این سر فصل همچنین می خوانید:

۷۰ ریسک تهاجم

۷۰ دید عربی

۷۱ روز شمار نگاه جهان

نگاه AntiWar.com، کالیفرنیا

بازی های چینی

دور جدید تحریم ها، حصول منافع چین را در تجارت با ایران متوقف نمی سازد، اما آن را با چالش ها و محدودیت هایی مواجه می کند.

تحریم های جدید اتحادیه اروپا علیه ایران، فضای جدیدی برای شرکت های مشتاق چینی به وجود آورده است تا سرمایه گذاری خود را در کشوری که از سوی دنیای غرب به سرسختی شناخته شده، توسعه دهند. تبدیل شدن چین به یکی از بزرگترین شرکای تجاری ایران موجب شده برخی تحلیل گران چینی، وجود فرصت های تجاری و ژئوپلیتیک جدیدی را در ایران پیش بینی کنند.

چین که تشنه انرژی است، توافق نامه هایی با ایران به ارزش ده ها میلیارد دلار به امضا رسانده است تا از این طریق به امتیاز بهره برداری از بخش نفت و گاز ایران دست یابد. برای این کشور، سعی در جلب مشارکت ایران - که چهارمین ذخایر نفت خام و دومین ذخایر گاز جهان را در اختیار دارد - فرآیندی طولانی و پُر زحمت بوده و پکن به هیچ وجه تمایل ندارد این موقعیت را به مخاطره اندازد.

سهم ایران از واردات نفت چین در سال گذشته ۱۱ درصد بوده که پس از آنگولا و عربستان سعودی، رتبه سوم عرضه کنندگان نفت را به این کشور در اختیار داشته است.

چین به واسطه نیازهای انرژی خود، پروژه های سرمایه گذاری زیادی را در ایران به عهده گرفته و به این ترتیب در حال پر کردن جای خالی آن دسته از شرکت های غربی است که به دلیل تحریم های

خود را با تهران کاهش دهند. دکتر هارش وی پنت معتقد است دور جدید تحریم های مورد توافق اتحادیه اروپا علیه ایران بدین معنی است که در میان قدرت های جهان، چین مهمترین حامی ایران خواهد بود.

به گفته یک محقق امور چین در مؤسسه بروکسل، چین اگر چه قصد ندارد به عنوان یکی از متحدان غرب شناخته شود و امیدوار است بتواند شراکت استراتژیک خود را با تهران حفظ کند، اما در عین حال نمی خواهد روابط با واشنگتن را به مسیر پیچیده ای بکشاند.

جاناتان هولسلگ معتقد است تصمیم چین برای تأخیر در سرمایه گذاری در میدان نفتی یادآوران به این علت است که قصد دارد ایران را به همکاری با سازمان ملل تشویق کند. چین که قصد دارد سهام دار معتبری در نظام بین الملل باشد، تلاش کرده است همگام با جامعه بین الملل حرکت کند تا ایران را از ادامه فعالیت هسته ای بازدارد و در عین حال، منافع مهم خود را در این کشور حفظ کند. پیش از این، روزنامه چینی گلوبال تایمز در مطلبی عنوان کرده بود که در توافق ضمنی با قدرت های غربی، منافع چین در بخش انرژی و تجارت ایران در صورت اعمال هر گونه تحریم از سوی آمریکا و اتحادیه اروپا حفظ می شود. اما از طرف دیگر دکتر پنت معتقد است تحریم های جدید اتحادیه اروپا بدین معنی است که بخش انرژی ایران در رسیدن به پتانسیل های کامل خود با محدودیت مواجه خواهد شد و بنابراین چین در بهره برداری از آن مشکل خواهد داشت. ایران اگر چه اکنون سالانه حدود ۲۷ میلیون متریک تن نفت خام به چین صادر می کند، اما فقدان دانش فنی و تکنولوژی آن، مانع پیشرفت پروژه های توسعه و اکتشاف نفت چین در ایران است. ■

بین المللی مجبور به ترک ایران شده اند. در حال حاضر، بیش از یکصد شرکت چینی در ایران حضور دارند که پروژه هایی را همچون متروی تهران، نیروگاه های برق، کارخانجات ذوب آهن و تأسیسات پتروشیمی به دست گرفته اند.

طبق آمار، سقف تجارت دو جانبه ایران-چین در سال ۲۰۰۹ به ۲۱/۲ میلیارد دلار رسیده و این مسأله، چین را به مهمترین شریک تجاری ایران تبدیل کرده است. روی کاغذ، اتحادیه اروپا هنوز بزرگترین شریک تجاری ایران محسوب می شود، اما اگر کالاهای چینی وارداتی از امارات در نظر گرفته شوند، چین اکنون از اتحادیه اروپا پیشی گرفته است. این مسأله موجب شده بسیاری به این باور برسند که موضع گیری های ایران در مقابل غرب ناشی از حس اعتماد نوظهوری است که بر مبنای آن پکن می تواند جای شرکای تجاری قدیمی تهران را بگیرد.

چین مانع سازش ایران؟

به گفته یک استاد مطالعات دفاعی دانشگاه کینگز لندن، فشارهای بین المللی بر ایران در مورد برنامه هسته ای این کشور موجب شده است شرکت های غربی، ارتباط